

NEMČIJA SE JE ZAPRLA PRED SVETOM.

AMERIŠKA ARMADA NA FRANCOŠKO

KAJZER ZOPET PONUJA MIR, KO MU GROZI REVOLUCIJA.

JOFFRE IN VIVIANI V SENATU.

Kabinet je sklenil poslati brigado ali divizijo na francosko fronto. Tisoč ameriških zdravnikov odrine takoj.

NASVET FRANCOŠKIH KOMISARJEV.

Washington, 1. maja. — Danes je bila kabinetna seja, na kateri je administracija sklenila, da se pošlje ameriška armada na francosko čimprej mogoče.

Washington, 1. maja. — M. Viviani in general Joffre sta danes posetila senatno zbornico. Viviani je imel kratek govor v francoskem jeziku in Joffre je le na kratko vladiknil: "Vive l'Amerique!" Senatorji so priredili obema burne ovacije.

Washington, 1. maja. — Brigada ali morda divizija ameriških vojakov bo na francoskem v sredi meseca junija. Tako pravijo osebe, ki so v tesni zvezi s konferenčnimi angleško-francosko-ameriške vojni komisije. General Joffre in M. Viviani sta s pomočjo angleške komisije pridobila ameriško vlado, da je spremenila svoj načrt in sklenila poslati čete na francosko v najkrajšem času. Generalni štab ima že nalogo od predsednika, da izdela načrt za ekspedicijske. Ni pa še določeno, koliko vojaštva pojde in kdo bo poveljnik. Prva ekspedicijska, ki gre v Francijo, in sicer še ta mesec, bo okrog tisoč zdravnikov in strednje Rdečega križa.

Washington, D. C. — Iz dobro podučeni krogov prihaja vest, da se je uprava odločila, da v kratkem odpošlje na francosko do 1.000 ali še več zdravnikov, ki odidejo tukaj kot prva enota na evropsko bojišče.

Pred predsednikom je vprašanje, če odhajajo ameriške čete četoma na bojišče in jih tam vežbajo za bojno črto, kot je priporočil maršal Joffre, ali pa armada 500.000 mož ostane doma do prihodnje spomladi.

Viviani pravi, da je možna možnost na francoskem dosega skrajno mejo vsled tragičnih žrtev v triletni vojni. Če odpošljejo še letos ameriške čete na francosko, ne bodo tvorile le takojšnjo pomoč, ampak bodo ohrabile francoske čete in prepričale vladno Nemčijo, da je boj izgubljen.

Kaj stori predsednik, še ni jasno, najbrž pa izvrši kar mu bodo svetovali njegovi vojaški svetovalci.

Nekateri ameriški častniki se strinjajo z načrtom francoskega maršala Joffra, vojni tajnik pa še ni izjavil, kakšno stališče zavzema k temu vprašanju.

Karakteristična je izjava vojne tajnika le v toliko, ko pravi, da ameriški zdravniki pojdejo z ameriško zastavo na bojišče. Ta enota zdravnikov, bolniških strednic in rdečekrižnikov bo tvorila del ameriškega sanitetnega zbora. To so izjavili po konferenci med vojnimi tajniki, polkovnikom Goodrumom, britskim sanitetnim častnikom in inženirjem Dreyfussom, oficirjem francoskega sanitetnega zbora.

Tajnik Baker pravi, da bo sanitetna enota organizirana v nekaj dneh in da ne bo hajhna.

"Bo precejšnja moč," je dejal tajnik Baker, "ampak sedaj še ne moremo podati definitivne izjave. Prejčrani ste lahko, da odide kot del regularnega sanitetnega zbora armade."

BOJ ZOPER CENZURO ZA ČASOPISJE.

Ostra debata v poslanski zbornici proti cenzuri. Mnenja kongresnikov, ki nasprotujejo nagobčniku.

ZA TISKOVNO SVOBODO.

Washington, D. C. — Razprava o špijonski predlogi se je razvila v odločno opozicijo proti zakonodaji, ki bi omejila svobodo govora.

Debata se je sukala okoli sekcije 4. v predlogi o špijonah, ki daje predsedniku moč, da prepove objavljati informacije o narodni obrambi, ki so po njegovi sodbi take, da lahko koristijo sovražniku.

Webb, predsednik zbornice, odseka, je pričel debato. Dejal je, da predložena predloga ne brani kritizirati dejanja in politiko vlade. Vprašali so ga, kako daleč segajo postavne omejitve. Nekateri kongresniki menijo, da se svoboda tiska sploh ne sme omejiti. Joseph Walsh je dejal, da časopisje sploh ni objavilo stvari, ki jih je smatralo za škodljive in zato lahko zaupajo časopisju.

Webb je odgovarjal, da se je odsek posebno pazno bavil z besedami v tej sekciji. Dejal je, da se lahko zaupa predsedniku, da določi, kaj se ne sme tiskati. On trdi, da bi ne bilo praktično, če se doda zakon, kaj se ne sme tiskati.

Kongresnik Tawner iz Iowe je dejal: "N. pr. časopis hočejo nadaljevati s kritiko, kot je bila v navadi glede strojnih pušk ob ču su mehiških homatij. Ali je vlada lahko ne prepreči s tem zakonom?"

Webb: "S pomočjo tega zakona lahko predsednik izdela določbe, ki so potrebne."

Towner: "Preden sprejememo tako uravnanje, moramo biti oprezní glede prikrivanja vesti. Če je bil kedaj čas, da ljudstvo izve, kaj se godi, je ta čas sedaj."

Kongresnik Madden iz Illinoisa: "To ne dovolí kritizirati stvari, kot n. pr. če ima armada dosti živí, dobre čevlje ali potrebno opremo."

Webb: "Na to se bo pazilo."

Madden: "N. pr. nekatere države ne bodo dale zadostnega števila mož. Storitve se ne sme nič, kar prepoveduje kritizirati predsednika, armado, ali sploh vsakega. Ljudstvo da denar in opravičeno je do informacij."

Webb: "Časnikarji so se zedinili, da ne prinesejo gotovih informacij."

Madden mu je segel v besedo: "Govorim za ljudstvo Združenih držav."

Walsh: "Hočem izvedeti, če četrta sekcija dovoljuje objaviti informacije, ki se nanašajo na narodno obrambo in so bile izročene posebnemu odboru ali komisiji, ki jo imenuje predsednik. Ali on lahko ne reče, da se ne more dobiti informacij, če niso bile predložene cenzuri?"

"Mislim, da ne," je odgovoril Webb.

"Ali daje to pravico vstvariti cenzuro?" je vprašal kongresnik Borland.

"Mislim, da ne," je rekel Webb.

VREME.

Illinois, Wisconsin in Iowa v sredo: Jasno in gorkejšje. Severozapadni vetrovi se bodo razblinili. Temperatura v zadnjih 24 urah se je menjala od 38 do 42. Sonce izhaja od 4:46, zahaja od 6:48.

DAVČNA PREDLOGA IZDELANA.

Davčni proračun pokazuje dolgo listo novih davkov. Dohodninski davek in davek na profit.

VSE JE OBDAVČENO!

Washington, D. C. — Davčni pododsek je dokončal delo glede \$1,300,000,000 davkov, odloži je pa določbe za \$100,000,000 davka na kasnejši čas. Davčna predloga pride zdaj pred proračunski odsek.

Proračunski odsek se bo takoj bavil z davčno predlogo in bo obdržal podaljšane seje, da preje dokonča delo. Oddal je spremembe, ali kakšne bodo te spremembe, je pa sedaj težko povedati.

Davčni proračun je baje sestavljen takole:

Dohodninski davek prinese \$400,000,000. Samei prirejo plačevati dohodninski davek, če imajo več kot \$1,000 dohodkov na leto, oženjeni pa nad \$2,000 na leto. Plačevali bodo dva odstotka kot davek. Od pet tisoč letnih dohodkov bo treba plačati 4 odstotke davka. Potem percentuelno narasča davek od \$20,000 do \$1,000,000 letnih dohodkov in doseže največ 30 odstotkov. Kapitalisti, ki imajo \$1,000,000 letnih dohodkov, plačajo na leto 30 odstotkov.

Davek na profit, ki je večji kot 100 odstotkov, bo vrjel \$300,000,000 na leto. Ta profit bo obdavčen s šestnajstim odstotki.

Kolek, ki bo naložen na razne reči, izvzeti so bančni čeki in bančne denarne nakaznice (draft), prinese \$51,600,000 na leto.

Desetodstotni davek na vrednost življenskih vozniških listkov znaša \$80,000,000 na leto, davek na železniško tovornino pa \$70,000,000.

Davek na žganje, dva dolarja pri galoni, prinese \$73,000,000; davek na razne opojne pijače, 25 centov pri galoni, pa \$12,500,000. Povišan davek na opojne pijače, ki potrebujejo vrenje, prinese \$30,000,000.

Obdavčene bodo tudi smodke. Od smodk upajo na leto dobiti \$10,000,000. Novi avtomobili prinesejo na leto \$75,000,000.

Prodajalec tobaka na debelo plačajo \$25 več davka na leto. Davka podvrženi predmeti so godbeni instrumenti, vstopnice v gledališče, na igrišča za žogo, neopojne pijače itd.

Splošno pričakujejo, da se pri odsekovih razpravah razvijejo ostre debate. Davčna predloga ne pride pred zbornico najbrž do 15. maja in razprava bo trajala skoraj gotovo tri tedne.

Razni tovarnarji imajo svoje zastopnike v Washingtonu, da nastopijo proti obdavčevanju industrijskih izdelkov. Kaj pa delavci? Ali imajo tam svoje zastopnike, da zahtevajo, da ne obdavčijo življenskih potrebščin in povisajo dohodninski davek na letne dohodke in profite?

CENZURA TELEGRAMOV.

Washington, 1. maja. — Na odredbo predsednika je vojni departament danes vzel telegrafsko in telefonske zveze v Združenih državah pod svojo kontrolo. To pomeni, da so od danes vsi telegrami in telefonske poročila, ki gredo iz Združenih držav, pod vojno cenzuro. Vse brzojavke v Mehiko, kakor tudi telefonska zveza je podvržena cenzuri. Cenzurirani bodo tudi kablagrami, ki so namenjeni v Evropo.

Nabirajte naročnike za dnevnik "Prosveta"!

STAVKA PEKOVSKIH DELAVCEV.

Pekovski delavci v Chicagu na štrajku. Kapitalistično časopisje podtika "zaroto," toda zarota je na drugi strani.

KDO JE POVZROČIL STAVKO?

Chicago, Ill. — V velikih pekarnah so zastavljali pekarski pomočniki, mejtem ko so manjši pekovski mojstri podpisali pogodbo z organizacijo pekovskih delavcev. Gre za povišanje meze, ki jo veliki mojstri, katere lahko imenujemo pekovske tovarnarje, nočejo priznati, češ, da jim preti bankrot. Seveda je velika laž, če pekovski tovarnarji trdijo, da ne morejo povišati meze. Ako so mali mojstri povišali mezo in za kruh obdržali staro ceno, lahko to store tudi pekovski tovarnarji, ki kupujejo moko v velikih množinah in imajo svoje pekarske opremljene z najmodernejšimi stroji.

Kaj hočejo doseči pekovski tovarnarji, da se branijo priznati povišanje meze. Podražiti hočejo kruh, obenem pa prisiliti pekovske delavce, da delajo pod starimi pogoji.

Kapitalistično časopisje namiguje, da je po obstoječih razmerah štrajk kasnovito dejanje in da je večina pekovskih pomočnikov nem za narodnost ali pa tajsov. Šmokavzar hoče na ta način prikazati štrajkarje kot zarotnike, ki hočejo v vojnem času uničiti pekovsko industrijo. Mesto da najeti šmokavzar tako piše, je bolj pametno, da študira imena pekovskih tovarnarjev. Schulze, Heinze itd. so menda tudi nemška imena. Zakaj teh šmokavzar ne vidi?

Charles F. Hohmann, član stavkovnega odbora, pravi:

"Sedanja stavkovna situacija bi se nikdar ne razvila, če bi veliki peki; zastopali v 'klubu pekovi,' ravnali z nami pravično. Zdaj trdijo, da mezdno vprašanje ni nikdar tvorilo sporne točke pri pogajanjih. Ta trditev je neresnična in neosnovana. Če bi delodajalec to stališče, ki ga zavzema danes, zavzel dne 17. aprila, ko smo prvič z njimi konferirali, bi bila danes druga situacija."

Omenjena dne so nam gosp. Skozi njih govornika Granta povedali, da so se odločili proti povišanju tedenske meze za dva dolarja, in da njih položaj ni tak, da jih nam priznajo. Na tej konferenci nismo o drugem razgovarjali kot o povišanju meze; dasiravno so delodajalec le nimogrede omenili, da predložena davčenska pogodba vsebuje nekatere njim ne ljube točke, so se branili imenovati le eno teh točk, dokler ne izrečemo, da delamo po stari plačilni lestvici.

Če bi delodajalec povedali na tej konferenci, katere točke v pogodbi so jim ne ljube, mesto da so vztrajno odbijali le povišanje meze, bi bila mogoče prilika na seji dne 21. aprila pripraviti organizacijo do tega, da bi se pečala s protipredlogi. Izključeno je pa bilo, da unijski pekovski delavci priznajo zahteve gospodarjev in delajo za staro plačo, ker so prepričani, da so njih zahteve pravične.

Delodajalec so se oprijeli rajše stare igre — čakanja do zadnje minute, mesto da bi dne 17. aprila razpravljali z nami na konferenci o ne ljubih točkah. Vprašali smo za drugo konferenco dne 25. aprila. V nas je bila želja, da pride do mirnega sporazuma, če je le mogoče. In šele na tej konferenci, ne preje, tri dni pred potekom pogodbe, so delodajalec predložili

(Dolje na 5. st., 1. kol.)

V Nemčiji, Avstriji in na švedskem demonstrira delavstvo z generalnim štrajkom. Vladni razbojniki pripravili vojaštvo.

KAKO SE KAJZER UPIRA REVOLUCIJI.

Amsterdam, 1. maja. — Nemška vlada bo zopet ponudila mir. Kancelar Bethmann-Hollweg bo o tem poročal državnemu zboru v četrtak. Tako javljajo iz Berlina.

Amsterdam, 1. maja. — Iz meje poročajo, da je v manjših nemških mestih ob nizozemski meji splošna stavka. V provincijah ob Reni je več kot polovica municijskih delavcev na štrajku. Essen, kjer so Kruppove tovarne za topeve, je odrezan od zunanjega sveta, da bi se ne zvedelo o štrajku, ki traja tamkaj še dalj časa.

Washington, 1. maja. — Ameriški diplomatje, ki so v dotiki s Nemčijo, so danes poslali poročila, ki pa še niso obelodanjena. Državni departament ima evidenco, da so socialisti v Nemčiji organizirali močnega poskus, strmoglavit cesarsko nemško vlado in proglašiti republiko prvega maja. V to svrhu je bil proglašen generalni štrajk. Položaj v Avstriji in na švedskem ni nič manj resen. Nemška vlada je zaprla mejo na holandski in švicarski strani in v obeh država omejuje zaščitno pregrado na francosko mejo.

Amsterdam, 1. maja. — Prva vest o prvonajskem štrajku je prišla iz Monsa, ki se nahaja v okupirani Belgiji. "Echo de Belgique" javlja, da so tamkaj zaštrajkali premogarji v protestu zoper pomanjšano hrano. Mons je središče belgijskih premogokopov.

Washington, 1. maja. — Državni departament je bil včeraj uradno obveščen, da je nemška vlada popolnoma zaprla mejo ob Nizozemski in Švici. Noben nemški častnik ne sme čez mejo in nobena oseba ne sme iz Nemčije za osen dni. Ravno tako so prepovedane vse depeše, bodisi pisemne ali brozajave v neutrane države. Zadnjih šest dni ni bilo več nobenega potnika iz Nemčije na Holandsko niti v Švico. — Iz tega sklepajo v vladnih krogih, da je položaj v Nemčiji zelo resen in da današnji dan lahko odloči, kako dolgo bo še trajala vojna.

Vojaštvo proti delavcem.

London, 1. maja. — Vest iz Ženeve se glasi, da je glavni vojni stan v Nemčiji in Avstro-Ogrski odredil stroge, izredne korake za preprečevanje vsakega gibanja delavcev, ki bi hoteli danes vzporediti večje demonstracije, iz katerih bi se mogle razviti posledice revolte. Iz raznih virov javljajo, da se nemška in avstrijska vlada boji velikih življenjskih in političnih izgredov v velikih mestih. Iz Haaga prihaja vest, da je izjavilo vodstvo socialistične večine v Berlinu, da ne more prevzeti nobene odgovornosti za mir in red na pevega maja. Iz Berna brzojavljajo, da od zadnje srede ni izšel niti eden nemški časopis na Češkem. Ta vest je zelo čudna in nihče ne more razumeti, zakaj bi bili nemški listi ustavljeni na Češkem.

Iz Rotterdamu zopet poročajo, da je prišlo nekaj osen čez nemško mejo, ki pripovedujejo, da traja velika stavka premogarjev že deset dni na Westfalskem in v provincijah ob Reni. Iz tistega kraja ne pride noben časopis, vsled česar je sklepati, da je vlada ustavila vse vesti in kosekventno je vest lahko resnična. Dalje

(Dolje na drugi strani 1. kol.)

FRANCOZI ZOPET NAPADAJO.

Novi napadi ob reki Aisne so pri neali Francozom nove pozicije. Angleži nadaljujejo s bitko pri Arrasu.

TURKI ZOPET TEPENI.

London, 1. maja. — Medtem ko Angleži napadajo brez prestanka na fronti med Lensom in Arrasom, so Francozi včeraj ponovno udarili na Siegfriedovo linijo ob reki Aisne in v Šampaniji. Napad je bil izvršen na 25 milj dolgi fronti in pri prvem navalu so francoske čete okupirale tri četrtine milje nemških zakopov in jih obdržale kljub ljutim protinapadom. Osvojene pozicije leže v smeri proti Laonu, ki je zdaj glavni cilj francoske ofenzive. Francozi so naskočili pozicije na obeh straneh Mont Garnilleta in na zapadni strani tega hriba so iztrgali Nemcem celo serijo zemeljskih utrdb južno od Beine. Na istočni strani hriba so pa poglani Nemce s severnih slemenov, ki leže severnoiztočno od gore Haut do este Moronvilles-Nauroy. Med St. Quentinom in reko Oise so bili vroči topniški boji.

V vseh spopadih so Nemci izgubili štiri stotine in šest sto vojakov, medtem ko Francozi niso imeli nobenih izgub.

London, 1. maja. — Hudi boji na arraski fronti se nadaljujejo. Nemci še vedno protinapadajo naokrog Oppy in iz zakopov v bližini Gavrela. Vsi napadi so bili odbiti. Ljudi boji se razvijajo tudi na Flandrskem, zlasti naokrog Ypresa.

Iz Berlina poročajo uradno, da so Angleži v sobotni bitki izgubili 6000 mrtvih in ranjenih in tisoč ujetih mož. Dalje pravi nemški generalni štab, da je Oppy še vedno v rokah Nemcev in da so vplenili 40 strojnih pušk in uničili deset "tenkov". Angleški cenzor ni črtal tega poročila.

Iz Pariza javljajo, da je bil general Petain imenovan šefom generalnega štaba, ne pa vrhovnim poveljnikom armade, kakor je bilo včeraj poročano. Imenovanje se je izvršilo v popolnem sporazumu med vlado in generalom Nivellejem, kateri poveljuje francoski armadi.

Berlin čez London, 1. maja. — Generalni štab je poročal sinoči: Blizo Arrasa so bili vroči topniški boji in na fronti ob Aisne in v Šampaniji se nadaljuje artilerijska bitka.

Položaj na drugih frontah.

Z macedonske fronte javlja poveljništvo armade, da je bil bolgarski protinapad na nedavno pridobljene zavezniške pozicije, na Doiran-vardarski fronti dočela odbiti. Iz Berlina javljajo, da je med Prebškim jezerom in Černo artilerijska aktivnost.

Italijanski vojni urad javlja o navadnih artilerijskih bojih na Tirolskem in blizu Gorice brez kakih izprememb.

Turška fronta: Britiško poveljništvo poroča: Turška armada se je umaknila petnajst milj severno od Samare, kjer je pričela delati zakope na obeh straneh Tigrisa. Kakor pripovedujejo ujetniki, so Turki izgubili v bojih od 18. do 22. aprila 4000 mož.

Ruski generalni štab poroča, da so na ruski fronti ožile spopadi med oglednimi partijami in v o-kolih zapadno od Kovela so se pojavili topniški boji.

Kako se kajzer upira revoluciji.

(Nadaljevanje iz prve strani)

javljajo iz Rotterdam, da so nemški delavci, ki so bili v stavki v Berlinu in drugih municejskih tovarnah, dobili velike koncesije, kar se tiče količine živčevja. Vlada jim je dala pol funta več mesa in pet funtov krompirja na teden, samo da jih pridobi za stalno delo. Na drugi strani so povedali nemški ujetniki na zapadni fronti, da je v Nemčiji nastalo pomanjkanje streliva in topov. Častniki so dobili povelja, da morajo varčevati z municijo. Jasno je torej, da je imel štrajk delavcev v municejskih tovarnah velike posledice.

Vesti iz Rusije.

RUSKI CAR JE IZGNAN.

Washington, 1. maja. — Iz Petrograda javljajo uradno, da je ruska dvorica sklenila izgnati Nikolaja Romanova in njegovo ženo iz Rusije. Da li so prizadeti s tem sklepe utrdili ostali člani bivše ruske dinastije, ni še znano. Bivši car pojde najbrž na Anglijo. Z izgnanstvom eksceraja hoče provizorična ruska vlada preprečiti možnost protirevolucije, ki bi vedno grozila, ako ostane Romanov v Rusiji in podpihuje s svojo navzočnostjo skrivne pristaje.

Demokracija ruske armade.

Petrograd, 1. maja. — Vojni minister Gučkov je izdal naredbo, v smislu katere imajo armadni zbori, polki in kompanije pravico voliti posebne vojaške odbore, ki bodo vzdrževali disciplino, kontrolirali živčevje, skrbeli, da poveljniki n zlorabljajo svoje moči in poravnali spore med vojaki in častniki. Dalje bodo ti odbori delali pripravila za volitve delegatov, ki bodo zastopali armado na ustavodajni skupščini.

Kongres ruske armade, ki se je vršil v Minsku, je med drugim tudi zaključil, da bo armada zahtevala po svojih delegatih na ustavodajnem zboru opravo privatnega lastništva veleposestev. Vsa veleposestva se imajo razdeliti med mušike.

Danes se vrši v Petrogradu kongres kmečkih svetov ali zemstev. Vsa Rusija napeto pričakuje, kaj bo zaključil ta kongres glede na zemljiška vprašanja, od katerih je zelo odvisen razvoj ruske revolucije in bodoče Rusije.

Svet delavskih in vojaških zastopnikov je prejel pozdrave od eksekutive socialdemokratske stranke na Bolgarskem.

Razno iz inozemstva.

NAPAD NA HOLANDSKO VAS.

Haag, 1. maja. — Iz Amsterdama poročajo, da je neznan avijatik v nedeljo ponoči metal bombe na vas Zierikzee v nizozemski provinci Zeeland. Bombe so prodrle okrog sto hiš in ubile tri osebe. Med prebivalstvom je nastala velika napetost. Oblasti so namenja, da se napad ni vršil pomotoma, marveč je avijatik namenoma bombardiral holandsko vas.

Iz Sluyskila javljajo, da so večerj opazili dva nemška eroplan, ki sta letela nad Haavengentom (Nizozemska) in nato sta zavila proti jugozapadu.

"AMERIKA SE NE ŠALI".

London, 1. maja. — Angleško časopisje z radostjo komentira vest da je ameriški kongres sprejel zakon o splošni in obvezni vojaški službi. Listi vidijo v tem koraku "velik uspeh, ki ga prinaša ameriška intervencija v vojni."

Splošna sodba je, da se "Združene države ne šalijo."

UDARJENA NORVEŽKA.

London, 1. maja. — Depeša iz Kristijanije se glasi, da so nemške submarinke potopile v enem dnevu 23 norveških parnikov v skupni tonaži 36.000. To do zdaj prekaša vse norveške izgube.

AMERIŠKI TOPNIČARJI IZGUBLJENI.

Washington, 1. maja. — Malo je upanja, da se je rešilo levet ameriških topničarjev s poveljnikom vred, ki so bili na torpediranem parniku za olje 'Vacuum'. Kakor se glase vesti iz Londona, je bil čoln, v katerega so se rešili, prenapolnjen in morje je bilo zelo nemirno, vled česar se je najbrž potopil. Mornariški departament še ni objavil imen izgubljenih pomorščakov.

NEMŠKI AVIJATIK PODRI 52 EROPLANOV.

Amsterdam, 1. maja. — Iz Berlina javljajo uradno, da je baron Riechthofen, nov nemški junak v zraku, podri že 52 sovražnih eroplanov. Pet eroplanov je zrušil zadnji teden.

GRŠKI KRALJ SNAME KRONO.

Rim, 1. maja. — Neutralni diplomatični krogi so prejeli vest iz Grške, da se kralj Konstantin v kratkem odpove prestolu na kar odrine s svojo družino čez Italijo in Švico na Dansko.

APEL NA ARISTOKRATE.

London, 1. maja. — Grofica Warwick, ki poseduje 23.000 akrov zemlje, je adresirala apel na vse angleške lorde, ki posedujejo velika zemljišča, da odstopijo vsa svoja fevdalna posestva državi.

NAGOBČNIK ZA POLJAKE.

Washington, 1. maja. — Ameriški konzul v Varšavi je poročal, da so Poljaki z velikim navdušenjem sprejeli Wilsonov govor z 19. januarja, ki se med drugim glasi, da pogoj miru mora biti tudi svobodna Poljska. Poljaki so hoteli nato nabrati milijon podpisov za zahtevalno resolucijo, katero so nameravali poslati Wilsonu, toda nemške vojaške oblasti na Poljskem so kratkoma ustavile to akcijo.

SOCIALISTIČNI ZBOR V STOCKHOLMU.

Stockholm, 1. maja. — Tukaj se še te dni odvijajo socialistična konferenca, ki jo je sklical mednarodni biro stranke. Pieter Toelstra iz Nizozemske, predsednik biroa, je izjavil večerj, da konferenca ni sklicana, da bi razpravljala o separatnem miru, niti ni bil nikakršen pritisk za konferenco od strani nemških in avstrijskih socialistov. Razpravljalo se pa bo o

splošnem miru. Na konferenci bodo zastopani tudi francoski socialisti. Navzoči bodo med drugimi M. Stauning, danski minister brez portfelja, Van Kol in Albarda iz Nizozemske, Hjalmar Branting iz Švedske, Camille Hyusmans in E. mile Vanderveke, belgijski minister za municijo. Konferenca se odpravi v soboto.

ARGENTINSKI SOCIALISTI SO NEUTRALNI.

Buenos Aires, 1. maja. — Socialistična stranka v Argentini se je na svojem zboru izrekla za neutralnost Argentine v sedanjih vojnih. Debatna na zboru so bile zelo voharne. Resolucija, katero je predložil izvrševalni odbor stranke in ki se je glasila, da stranka obsodi nemško submarinsko kampanjo in odobri oborožitev parnikov, je bila odklonjena s 4210 glasovi proti 3557.

LEGAR NA NEMAKEM.

Pariz, 1. maja. — "L'Informant" ima brzojavko iz Lausanne, Švica, da je valed slabe hrane in lakote izbruhnil legar (tifus) v mnogih industrijskih mestih Nemčije. Poročevalec navaja, da je nemška vlada iz tega vzroka zaprla mejo ob Švici.

JUGOSLOVANSKI BATALJON NA FRANCOŠKEM.

Pariski list "Journal des Debats" je imel 12. aprila dopis iz Orange na južnem Francoskem (kakor javlja Jugoslovanski Buletin iz Washingtona), da je tam dospel prvi jugoslovanski bataljon, sestavljen iz Srbov, Hrvatov in Slovencev. Bataljon je prostovoljno organiziran v svrhu, da se bori na Francoskem proti Nemčiji. Poveljnik je Marko Krstić iz Srbije, štirje častniki so Čehi in ostalih 21 častnikov so Srbo-Hrvati in Slovenci. Bataljon šteje 1160 mož in poročilo se glasi, da so vsi iz Avstro-Ogrske. Končno dostavila poročevalec, da je v Rusiji čez trideset jugoslovanskih bataljonov, ki so sestavljeni prostovoljno iz bivših vojni ujetnikov in begunov iz Avstrije.

BRZOJAVKA SLOVENCEV IZ ŠVICE PREDSEDNIKU WILSONU.

Washington, D. C. — "Jugoslovanski Buletin" javlja: Slovenski emigranti v Švici so poslali sledečo brzojavko predsedniku Združenih držav:

"Slovenski izseljenici iz Koroke, Kranjske, Goriške, Trsta in Istre, ki so pobegnili v Švico, zbrani na shodu 6. februarja t. l., navdušno pozdravljajo plemenito gesto ženijskega predsednika. Z namenom, da vresničimo svoje mirne namere in prinese istinito svobodo vsem narodom v Evropi, je velika in svobodna ameriška Unija prekinila diplomatske stike s tiranskimi tlačitelji naroda, Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Slovenski narod, ki je najboljši zatiran narod v Evropi, vidi v tem zgodovinskem aktu novo upanje, da bo sedanja vojna vresničila njegove večne zahteve, ga osvobodila izpod jarma in ga združila z brati Hrvati in Srbi v demokratično, svobodno in neodvisno Jugoslavijo. Obenem slovenski naseljenici v avcarski konfederaciji izjavljajo, da se strinjajo z izjavo, ki je bila poslana Vaši ekscelenci iz kongresu

ameriških Jugoslovancev v Clevelandu dne 28. aprila 1916. Slovenci v Združenih državah, ki predstavljajo petino našega naroda, so bili preganjeni iz svoje nesrečne domovine od avstrijskega tiranstva in kot državljani ameriške Unije so našli novo, naklonjeno in svobodno domovino. Takšne svobode si želi naš narod doma, da jo uživa tudi na zemlji svojih pradedov v Evropi in da ne bo več zatiran po tujih."

Širom Amerike.

JOFFRE V CHICAGU V PETEK.

Washington, 1. maja. — Vojni komisarji iz Anglije in Francije obiščejo Chicago v petek. Program za sprejem gostov je že izdelan in vsebuje banket, parado v glavnem delu mesta (downtown) in večerni shod v Auditoriumu. Iz Chica gojda vsa družba v Springfield, kjer si ogledajo Lincolnov grob, in od tam v St. Louis, Kansas City, Philadelphia, New York in Boston, od koder se vne nazaj v Washington.

PROTI CENZURI ZA ČASOPISJE.

Washington, 1. maja. — V kongresu debatirajo o predlogi zoper špijonstvo, ki vsebuje tudi točko za cenzuro časopisja. Omenjena točka ima precej nasprotnikov v poslanski zbornici in upati je, da ne bo sprejeta. Cenzura za časopisje, kakršno določa predloga, je naravnost protustavna.

NEMŠKI PARNIKI NA MORJE.

Washington, 1. maja. — Senat je soglasno sprejel resolucijo, ki določa, da se vlada posluži nemških in avstrijskih parnikov, ki so bili zaseženi po napovedi vojne. Senator Knox, ki je predložil resolucijo, je dejal, da je že skrajni čas, da naša vlada pošlje na morje nemške parnike, ki bodo za tarčo nemškim submarinkam. Ker se Nemčija hvali, da je potopila pol-druge milijon ton ladij v zadnjih mesecih, je potrebno, da se ta izguba nadomesti z nemškimi parniki.

BELGIJA PROSI ZA \$150.000.000.

Washington, 1. maja. — Belgijski poslanik je naprosil našo vlado za posojilo v znesku 150 milijonov dolarjev. Poslanik je rekel, da toliko denarja potrebuje Belgija za prehrano prebivalstva in opremo svoje armade. Zakladničar Me Adoo je obljubil, da bo ameriška vlada storila vse, da pomaga Belgiji.

V razpravi je tudi rusko posojilo. Oficijski Washington je uverjen, da največja potreba zavzemnikov je, da se finančno podpreta Rusija in Francija. Italija tudi prosi za posojilo in italijanski poslanik izjavlja, da je italijanska komisija že na poti v Ameriko.

ŠVEDSKI KONZUL ZASTOPA AVSTRIJO.

Chicago, Ill. — Avstrijske konzularne zadeve v Chicagu so zdaj v rokah švedskega konzula C. G. Pukeja. Jonel Kimkoban, bivši podtajnik v avstrijskem konzulatu, je ostal tukaj.

ODKRIVATELJI SO SE VERNILI S POTOVANJA.

New York, N. Y. — Peščica učenjakov, ki je potovala po Amazoni v Braziliji, da študira bolezn Indijancev v Južni Ameriki, je dokončala svoje potovanje in se vrnila v New York. Učenjaki so prepotovali na 5000 milj in napravili so mnogo odkritja, ki so velike vrednosti za znanost.

V partiji, ki je odšla na odkritja v Južno Ameriko, so sledeči učenjaki: Dr. Aleksander Hamilton Rice; dr. William T. Councilman patologist na kardwardski univerzi; Ernest Haw, geologist; Earl Chureh, topografist in John W. Swanson, izvedenec v brezžičnih brzojavnih in telefonskih napravah.

BRAT JE USTRELIL BRATA.

Bloomington, Ind. — 13mesečni Fred Floyd, sin farmarja, je umrl v bolnišnici za rano, ki jo je napravila krogla, katero je vanj izstrelil njegov 12letni bratec Charles. Dete je sedelo na tleh in se igralo, ko je Charles nevedoma sprožil petelina in smrtino rnil svojega malega brata.

PROFIT KANSAS CITY SOUTHERN ŽELEZNICE.

Chicago, Ill. — V letu 1915 je napravila Kansas City Southern železniška družba \$3,870,214 dobička, mejtem ko njen profit v letu 1916 znaša \$4,506,624.

SIROV ZAVIRAČ JE PAHNIL FARMARJA Z VLAKA.

Sullivan, Ind. — Tukaj je šerif Orville Hale ustavlil osobni vlak C. & I., ki je vozil proti severju, da aretira zavirača William Fultona, ki je pahnil 38letnega farmarja Everett Blanda z vlaka, ki ga je na mestu ubil. Vlak mu je odrezal glavo in roki.

Zavirača so iskali že v Oaktownu, pa so ga imeli zaprtega v vozu za prtljago. Ko je vlak dospel v tukajšnje mesto, je zavirač izginil, ne da bi zapustil sled za sabo.

AVSTRIJSKI KONZUL PREROKUJE, DA BO VOJNA TRAJALA ENO GENERACIJO.

St. Louis, Mo. — Avstrijski konzul dr. John Schwegel, ki je najbrž potomec ponesrečenih gorenskih Žvegljov, je pri odhodu iz St. Louisa v New York, odkoder odpotuje v Avstrijo, dejal, da se bo vojna vlekla skozi eno generacijo. Ravnotako je prerokoval, da bodo Združene države po končani vojni imele vlad nemškega bojevanja s potapljačami največje trgovsko mornarico na svetu.

Doktor Schwegel sodi, kot govori vsak avstrijski birokrat, ki misli, da so narodi v avstro-ogrski monarhiji raditega na svetu, da trpe skozi dvajset let radi habsburške dinastije in da bodo potrpežljivo nosili težko butaro, ki jim jo je naložila dinastija.

PONESEČENI NAPAD.

Seattle, Wash. — Na zapadnem pobočju Queen Anne Hilla in blizu mesta, kjer so našli umorjenega mrs. Florence Wehn, je mlad neznanec napadel gđe. Ano Gluchowsky.

Blizo Larsenovega doma se je Ani približal mlad neznanec in jo ogovoril z umazanimi besedami. Na nasprotni strani je huda strmina, po kateri vodijo stopnice do 8 ave. Dekle se je vstavila, stopi-

la je nazaj in pričakovala je napada. V tem trenutku jo je neznanec udaril. Udarec je bil namenjen glavi, a ker se je dekle umaknila, jo je zadel po prsih. Dekle je zlezala v Larsenov dom, kjer je našla zavetje. O napadu je bila takoj obveščena policija in Van Buskirk, policaj na motorejliji, je takoj preiskal bližnje okolice, a napadalec je izginil, kot da se je vdel v zemljo.

BANČNI BLAGAJNIK JE UJEL ROPARJA.

Bradley, Okla. — Proti večeru je vstopil v prvo državno banko ropar in je prisilil blagajnika, da je vstopil v varnostno shrambo, potem je banko okradel za \$1400. Blagajnik Roy C. Smith se je prstnil iz varnostne shrambe, sprožil s samokresom in organiziral patroljo mešanov. Neznaj umori kasneje je aretirali roparja, ki pravi, da se piše Hamber Howell in je doma v Duncanu, Okla. Denar so še ves dobili pri njem.

MODRA INDIJANCA.

Nekdaj sta bila dva Indijanska poglavarja, eden je bil še mlad, drugi star, poslana od Indijancev v Washington, k predsedniku, katerega so Indijanci imenovali "belega očeta," da bi mu razdala želje in prošnje Indijancev. — Bila je navada, da so v Belih hiški taku odposlanstva zelo z veliko obzirnostjo vzprejeli, in po zaslišanju dobro pogostili. Tako so tudi naredili s tema dvema Indijancema.

Med jedjo pa zelo tiho reče stari Indijanec mlajšemu, da naj se vedno posluži onih jedi, katere najmanj prinesejo na mizo. On je namreč slišal, da so ona jedla najboljša.

Indijanca sta res pazila na to. Črez nekaj časa zapazita, da se gostje poslužujejo najmanj nevarne tekočine, katere je bila v mali krasni posodi na srebrnem kročniku. Tedaj pa reče starejši Indijanec mlajšemu: "V tej posodi je najboljša in najdragocenejša jed. Moj mlajši brat naj vzame nekaj od te jedi in potem naj da še meni."

Nagovorjeni res potegne posodo k sebi in vzame hitro in opretno dve polni žlici te jedi v usta in začne pokusati zelo počasi, da bi ji dalj imel ukus od te "dobre" jedi. Toda naenkrat hitro zaužije in kakor da bi pretrpel največje muke se mu raztegne obraz in oči mu postanejo vse solzne.

Ko starejši Indijanec to vidi, ga vpraša po vzroku, zakaj da se je ka. Mlajši, bi za cel svet ne povedal pravega vzroka in radi tega mu odgovori: "Ravno sedaj sem se spomnil, kako je moj ubogi oče pred tremi leti v reki utonil," in pri teh besedah porine posodo z ono "najljubšo" jedjo naprej staremu.

Starejši Indijanec pa vzame jakó hitro tri polne žlice in ravno tako hitro pogoltne. Toda komaj je vse spravil iz ust, je odprl usta in lovil sapo, kot da bi se hotel zadušiti. Obraz njegov je bil, kot da bi trpel največje muke in iz njegovih oči se vsuje potok solz. Sedaj ga pa mlajši vpraša zakaj da se joka. Ta mu na odgovor: "Jokam radi tega, ker se moj mlajši brat ni utonil z njegovim očetom" in pri tem ga jaka ježno pogleda. —

SORODNI DUŠI.

Spisal Josip Premk.

Sedel je k oknu, kjer ni bilo tako svetlo, in potrkal s členi po mizi, ker Katinke ni bilo v kčeni.

"V kuhinjo je menda odšla," je dejal eden izmed kmotov, a takrat je Katinka že prihitela in raztegnila obraz, ko je zagledala Staecumarja, tako začuden, da se Staecumar nehoti nasmehniti.

"No, kaj si se me tako prestrašila?" je dejal silno prijazno in jo pogledal v oči; a Katinka je bila nekoliko v zadregu, ker odgovorila ni ničesar. "Saj menda nisem tako grozen, da bi se me bilo treba bati," je dodal bolj tiho in zopet mu je okročil ustnice prijazne smehljaj.

"O, ne zaradi tega," — je odkinila Katinka — "ampak tako nenadoma sem vas zagledala, prav nič se vas nisem nadejala."

Nato je odšla in prinesla Staecumarju majolko rdečega.

Kmeta pri drugi mizi sta govorila o sejmju tako glasno, kakor da se prepirata, in nista se smejala ne za Katinko, ne za Staecumarja.

"Pa prisedi nekoliko, Katinka," jo je prijazno povabil in ji primaknil stol — "da se kaj pogovoriva."

Katinka je prisleda, a se nekako s strahom ozirala v Staecumarja, ki je skušal biti ščolikor močee prijazen.

Porinil je pred njo kozarec in se primaknil nekoliko bliže.

"Pa pij, Katinka!" Katinka je nastavila kozarec na usta, srečnila čisto malo in postavila vino zopet pred Staecumarja.

"Hvala!" je dejala komaj slišno in se zagledala v svoj beli predpasnik.

"Torej sedaj imate Lovreta kar pri sebi," je dejal čez nekaj časa in ji pomežiknil. "No, no, dobro sta pričela, prav dobro, Katinka!"

Silno prijazen je bil njegov glas, niti ene temne senice ni bilo na njegovem obrazu in oči je imel venomer vprte vanjo, da ni vedela, ali se samo norčuje ali jima je postal resnično nekoliko bolj naklonjen.

"Nič hudega ni," je odvrnila in gledala še vedno predse. "Tu je ostal; zakaj bi ne, ko je bil itak namenjen kam v službo."

Staecumar je nekoliko pomolekal, nato je odvrnil: "No, prav, saj nič ne rečem, ampak če mislite na zakon, je stvar drugačna. Lovro nima ničesar, ti tudi ne; kako bosta, vprašam te? Ali pojdeti gostit? Veš, ni prenešljeno to, in vsak se vama lahko smeje, ako mu povesta, kako in kaj nameravata!"

Katinka je molčala in zdelajpazda ji je podplula lice temna rdečica. Staecumar pa je nadaljeval skoro šepetaje:

"Premislil, Katinka, natančno vse — od začetka do konca, pa boš spoznala resnico in drugače boš ravnala. Veš, dobro ti hočem, samo dobro, a to

ti rečem, da se z Lovretom ne moreta poročiti brez moje pomoči."

Takrat je Katinka povzdignila oči k njemu in dejala s skoro prosečim glasom:

"Pa mi pomagajte, saj on je priden in dober, in vi tudi nimate nikogar svojih, komur bi zapustili svoje bogastvo."

Staecumar se je nasmešnil in njegovi pogledi so željno počivali na njenem krasnem obrazu.

"To se lahko reče," je dejal, "a stvar je drugačna. Pa ni, da bi tukaj govoril, ampak povem ti, da ti hočem pomagati, zato sem prišel."

"Da hočete pomagati meni?" se je začudila Katinka in ga pogledala neverno. "Kako? Poveste!"

Staecumar je zbral obraz v resne gube in je nekaj časa pomolekal.

"Ne, povem ti vse," je dejal — "a tu v gostilni ne, da bi naju kelo poslušal. Prižgi svečo in postopiva gori v sobo in potem zveš — vse. . . . Kakor sem rekel: lahko ti pomagam in bom tudi storil."

Staecumar je vstal in Katinka je prižgala svečo molče, ker bila je radovedna, kako in zakaj ji hoče pomagati Staecumar, da se poroči z Lovretom. Vse je prišlo nad njo tako hitro in nenadoma, da ni mogla niti trezno premisliti vseh Staecumarjevih besed, in sledila mu je gori po stopnicah vsa razmišljena.

Staecumar je stopal pred njo z drhtečimi mišicami in čutil je v sebi isto prijetno opojnost, ki se mu je vzbujala tolikrat, ko j mislil na ta tre-

notek . . . A vendar se je zavedal, da še ni na elju, da še ni dosegel svoje zmag.

Ko sta prišla na vrh stopnic, je Katinka odprla vrata v sobico in postavila svečo na mizo.

Z zadovoljnim nasmehom je vstopil Staecumar, a ko se je Katinka ozrla vanj, je vsa osupnila, ker vse drugace so se bliskale sedaj njegove oči.

"In sedaj ti povem, Katinka," je dejal in ji položil roko na ramo. Stopil je prav k njej, in preden se mu je mogla Katinka umakniti, ji je ovil levico okrog pasu.

"Ne, pustite me!" je skoro viknila, a to je Staecumar le še bolj razburilo, in stisnil jo je k sebi in ji zaspeetal nekaj strastno uho . . .

Katinka je pordela kakor temnordeča vrtnica, pogledala ga je prestrašeno divje, a Staecumar jo je stiskal k sebi kot s skleščami.

"Ne pustim te — pomisli, ali nisem obljubil dovolj?" — je hropel pretrgano. Žile na senca so se mu napele, a Katinka je po kratkem borjenju zadržala na kolena in se mu tako zvela la obna. Stekla je na hodnik, a je preden je stopila na prvo stopnico, jo je Staecumar dohitel in jo s vsi silo pritisnil k steni . . . Zavzdihnila je glasno in izmučeno, a takrat je vprla v njegove oči obe pesti in ga pahnila od sebe z močjo, kakršna do takrat ni čutila. Staecumar se je opotekel nazadom, a zmanjkalo mu je tal in padel je z vrtilom trusem vznav po stopnicah, samo polglasen vtik se je začel iz njegovega grla, nato je obelal doli na dnu stopnic in se ni ganil.

(Daj še prihodnjaja).

Mi poljubno donar vašim prijateljem v stare domovine po nekajšnih cenah.
Plačujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge.
 MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.
IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je brezno pripravljen in opremljen za poslovanje s
SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljite denar valjiti prijateljem v steno dostojno po najnižjih cenah.
Plačujemo 4 odstotne obresti na banke vloge.
MOČNA, KONSERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-17) poleg vašega imena in na dno pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Demokracija v naši jednoti.

Slovenska narodna podporna jednota je zelo demokratična organizacija; lahko rečemo: najbolj demokratična slovenska organizacija na svetu. Danes se mnogo rabi beseda "demokracija" in potrebno je, da ima vsakdo jasen pojem o tej besedi. Demokracija v državi pomeni ljudsko vladno, to je da vlada in odločuje ljudstvo po svojih zastopnikih in da imajo vsi državljani enake politične pravice. Demokracija v ožji ustanovi, kot je na primer naša jednota, pa pomeni, da ima članstvo glavno, direktno in odločilno besedo v vseh važnih zadevah.

Beseda "demokracija" v svojem pravilnem pomenu ni bistveno v nobenem stiku z ameriško politično stranko, ki je zdaj na vladnem krmlu in ki se imenuje "demokratična stranka". Ta beseda se namreč tudi zlorablja in zato ni še vsakdo demokrat, če se v angleščini nazivlje z veliko začetnico "Demokrat". Edina politična stranka, ki je v svojem bistvu in po svojem programu resnično demokratična, je socialistična stranka.

Toda vrnimo se k naši jednoti. Demokracija naše jednote se najbolj zrcali v dejstvu, da ima članstvo pravico direktne zakonodaje, to je da s splošnim glasovanjem spreminja ustavo in pravila med konvencijami in odloča v drugih zadevah izredne važnosti. In da se članstvo zaveda te svoje demokratične pravice in jo praktično vporablja, dokazujejo referendum, katerih je vsako leto več. Rezultati referendumov tudi dokazujejo, da članstvo dobro pretresa inicijativne predloge, trezno razmišlja o njih in da v večini sprejme, kar je dobrega ter odvrne, kar je slabega. Seveda je bilo par slučajev, ko so bili dobri predlogi odklonjeni, kar je naravno pripisovati temu, da so bili predlogi slabo raztolmačeni. Dalje je treba pomisliti, da je demokracija naše jednote še mlada, vsled česar se lahko naredi napaka; ampak ravno to je dobra šola za v bodoče. Kdor ne dela napak, ta sploh nič ne dela — in to velja za organizacije ravno tako, kakor za posameznika.

Naša jednota se pa razvija in raste ne samo po članstvu in imetju, temveč tudi v svojem demokratičnem duhu. Nikdar ni še bilo toliko inicijativnih predlogov in splošnih glasovanj kakor ravno letos, kar dokazuje, da se članstvo dobro zaveda svojih pravic, da je aktivno in da se trudi izboljšati svojo organizacijo.

Čimbolj bo torej članstvo razumelo demokracijo svoje institucije, tembolj jo bo praktično izvajalo, kar pomeni vedno lepši napredek. Predvsem je potrebno, da je sleherni član navzoč na društvenih sejah in se vdeleži razprav o inicijativnih predlogih. Tako na primer je zdaj pred članstvom predlog o ustanovitvi književnega odseka v jednoti. Ta predlog je v svojem jedru zelo dober in škoda bi bila, če bi ga članstvo pokopalo. Naša jednota, kot velika demokratična ustanova, mora skrbeti za duševni napredek svojih članov ravno tako, kakor za gmotno podporo. Dolžnost je tudi vsakega člana in članice, da se vdeleži splošnega glasovanja. Član, ki ne glasuje, dočim ga ne opravičuje noben tehten zadržek, nima potem pravice pritoževati se, da je bil sprejet slab predlog ali da je propadel dober predlog.

Dolžnost nas vseh, ki tvorimo največjo slovensko podporno organizacijo, je, da jo naredimo še večjo, boljše in še bolj demokratično.

Angleška šola.

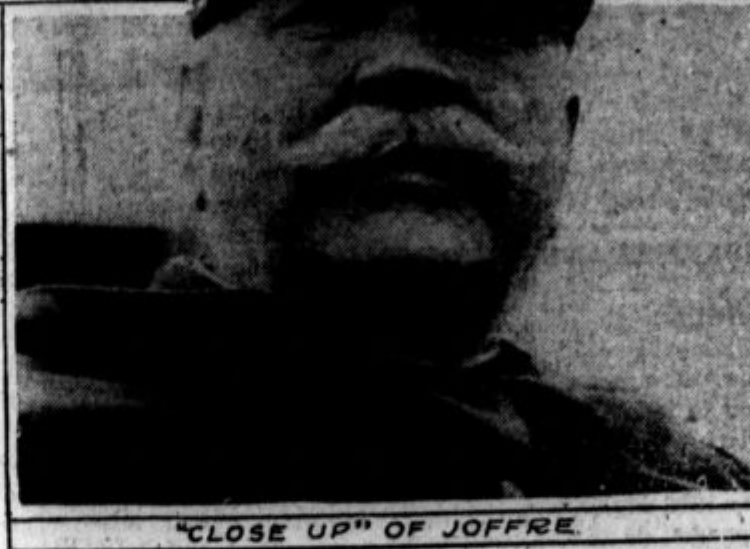
Kongres je sprejel obvezno vojaško službo za dobo vojne največ iz razloga, da se izogne napakam Anglije. Kako je znano, je imela Anglija armado samih prostovoljcev, in ko je nenadoma prišla vojna, je bila angleška armada najslabša. Če bi bili imeli tudi Francozi armado prostovoljcev, bi bili Nemci gotovo vzeli Pariz v šestih tednih, kakor se je glasil njihov načrt, tako pa je general Joffre (kateri se zdaj mudi v Ameriki) ravno s svojo kon-skriceirano armado rešil ne samo Pariz, temveč tudi An-

FIELD MARSHAL JOFFRE, AMBASSADOR JUSSERAND AND MAJ. GEN. SCOTT.

Photos by American Press Association.

General Joffre (zgoraj in spodaj) in francoski poslanik Jusserand. Spredaj: ameriški major-general Scott.

"CLOSE UP" OF JOFFRE.

gleže, ki se niso mogli ne z daleč meriti s francoskim vojaštvom. Pozneje je Anglija vpeljala prisilno vojaško službo in danes se angleška armada lahko meri s francosko, kar dokazuje lanska in letošnja ofenziva na zapadni fronti. Razlika med sedanjo armado angleških kon-skriptov in prejšnjo iz prostovoljcev je kakor noč pa dan.

Združene države se torej učijo iz napak Anglije in so takoj vpeljale prisilno vojaško službo. To pomeni, da bo ameriška armada ravno tako dobra in močna kakor je angleška ali francoska in da se bo lahko merila s sovražnikom, kadar pride z njim v dotiko.

Ali Anglija je imela še več drugih napak, kakršne ima tudi Amerika, in kakor se vidi, se Amerika obotavlja popraviti razne druge kozle, katere je že davno popravila Anglija. Tako na primer je angleška vlada (in francoska tudi) takoj v začetku sprevidela, da bo vojna za njo katastrofa, ako prepusti razna produktivna in prometna sredstva v rokah privatnega kapitala. Zato je Anglija takoj poddržala železnice, parnike, mnoge tovarne in pozneje premogokope. Tudi živčje je vzela v svoje roke. Ravno tako je storila Nemčija.

Zakaj še čaka Amerika? Ali res misli ameriška vlada, da bodo kapitalisti iz samega usmiljenja in patrijotizma prenehali z odiranjem med vojno? Na delo, Amerika! Novi čas zahteva druge razmere; novi čas zahteva, da mora biti konec izkoriščanja po privatnem kapitalu.

Katastrofa v Trinidadu.

Zopet je izvršen kapitalistični umor, ki je tirjal nad sto žrtev in med temi trintrideset slovenskih delavcev. Nemarnost, zanikrnost in zločinska površnost kapitalističnega gospodarstva je rodila novo tragedijo, ki je le ponavljanje stare in ki se označi na kratko: Profit je več, kot pa življenje delavca.

In zopet se ponavlja star izgovor: Vsi drugi so krivi, le gospodar rova ne. Zdaj so še celo izrabili časovni položaj in mečejo krivdo na nekakšne "zarotnike", kakor da bi bil premogokop municijska tovarna ali kakor da bi bilo bogve kako pomagano sovražniku, če kdo namenoma zažge plin v rudniku in požene samega sebe in sto drugih v smrt. Izgovor te vrste je naravnost smešen in skrajno bedast. Kriva je kapitalistična zanikrnost. Saj ni to prva katastrofa te vrste. Bilo jih je že na stotine — na tisoče premogarjev je bilo že umorjenih — in takrat ni bila Amerika z nikomur v vojni.

Kaznovan seveda ne bo nihče. Morilcev, ki indirektno koljejo delavce na debelo, ne kaznujejo nikjer. Delavci se morajo zdramiti, organizirati se v čvrsto politično in industrijsko organizacijo in zahtevati, da vlada prevzame premogokope v svojo posest. Zahtevati morajo, da se koplje premog ne za profit, temveč samo za porabo — in zahtevati morajo, da se koplje premog na varnem, da je najprej zajamčena delavcem popolna varnost pod zemljo preden naredijo en sam korak v globino. Delavci morajo sami voliti svoje nadzornike in paznike, ki v resnici poznajo strelne pline in ki vedo, kako se odstrani nevarnost plinov.

To je edina odpomoč proti stoternim umorom v premogovih jamah.

ŽRTVE RUDNIŠKE KATASTROFE.

Med žrtvami katastrofe v rudniku Hastingsu je pet članov S. N. P. J.: Frank Gri, star 20 let, Josip Dekleva, star 25 let, Andy Tekavec, star 26 let, in John Slak, star 22 let.

Ponesrečenih bratov S. N. P. J. do sedaj še niso dobili iz rudnika. Padli so v mladeniškem evetu na industrijskem bojišču kot žrtve kapitalizma.

Glavni upravni odbor S. N. P. J. in uredništvo "Prosvete" izrekata globoko sožalje svojem ponesrečenim bratom, spomin nanje naj pa živi med brati in sestrami S. N. P. J.

Ujetniški tabor na italijanski bojni črti.

Ujetniško taborišče, katero smo obiskali, se nahaja v prijazni fur-lanski ravnini, nedaleč od bojne črte. V to taborišče pridejo vsi ujetniki, katere potem razdeli in odpošljejo v notranost države. Taborišče je obdano z dvema ograjama iz bodečega žičevja. Ves oddelek je razdeljen v tri dele. V prvem oddelku so vsi ujetniki, ki se morajo najprej do golega razpravi, potem okopati in razkužiti, ko jih pripeljejo sem. Ravno ta proces napravijo z obleko in drugimi stvarmi, katere prinesejo s seboj. Potem jih puste nekaj časa v drugem oddelku v svrhu zdravniškega opazovanja. Čez nekaj časa jih oddajo v tretji oddelek, kjer jih potem razdeli, in odpošljejo v notranost dežele.

Ujetniki živijo v barakah, katere so okoli 60 m dolge, 16 m široke in 8 metrov visoke. V vsaki baraki je nastanjenih 250 mož. Moštvo leži v 4 vrstah na slamni. Častniki dobe po možnosti postelje in posebne sobe. Maša bolnišnica in lekarna služita za prvo pomoč in za lažje bolezni. Ranjence in bolnike odpošljejo takoj v ujetniško bolnišnico v Sv. Michael ob Tagliamenti. Težje ranjence prepeljejo v bližnjo poljsko bolnišnico. Hrano imajo tako, kot so jo imeli italijanski vojaki v mirnem času. Častniki imajo svojo hrano, svojega oskrbnika, kuharja in natakarja. Jedo, kadar hočejo in na svoje stroške, katere pokriva plačo. Sicer pa ne delajo nikake razlike med ujetniki in italijanskimi vojaki ali častniki. Ujetniki so popolnoma zadovoljni s svojo usodo, in nobeden

še ni poskusil od tukaj pobegniti, — ker bi bil beg tudi nemogoč.

Obiskali smo informacijsko pisarno, kjer je neki prostovoljec iz Trsta izpraševal ujetnike. Nene ali pa Ogr, izvenš prav fantaz, njih antimilitaristov in socialistov, ne povedo nič. Nasprotno so pa vojaki rumunske, rusinske, serbske, italijanske in češke narodnosti toliko bolj zgovorni. Od teh izvedo vse, ne samo imena častnikov, ampak tudi sovražnikovo moč, kje se nahaja, različna mesta vojaških poveljstev, baterijske postaje in sploh natančen opis vojašnikovih pozicij.

Vse napišejo na posebne karte, katere potem spravijo, in po tem potem sklepajo moči sovražnika. Večkrat napravijo veliko število kopij teh izjav, katere potem naši zrakoplovi mečejo v sovražnikove strelske jarkove.

Dobil sem dovoljenje, da sem tudi jaz šel okoli ujetnikov in jih nekatere reči vprašal. Prvi, katerega sem vprašal, je bil topniški desetenik (korporal), star okoli 45 let. Pripovedoval mi je svoje dogodljaje. Pred vojno je bival 12 let v Curihu (Švica) in je bil pred enim letom poklican k vojakom. Od zadnjega bojišča je bival ves čas na Krasu, in komaj pred dveh dnevi je bil prestavljen s svojo baterijo na hriček 208 kjer je bil predvečerašnjem ujet. Bilo je pa tako: "600 korakov pred našim stališčem je ležala naša pehota v rojni črti. Radi močnega topniškega ognja Italijanov so morali naši topničarji iskati zavetja v zaledju. Naenkrat zaslišimo: 'Avanti, avanti, (naprej). Naša pehota ni mogla vzdržati preludnega napada od strani Italijanov in smo se morali umakniti. Skriti smo se hoteli v neko duplino, toda ko so Italijani oddali nekaj strelcev v

njo, smo se morali udati, ker nismo imeli pušk." Izjavil mi je, da je popolnoma zadovoljen s hrano, in da je sploh dobra postrežba in da lepo ravnaajo z njimi. Neki Dunajčan, ki se je ves čas umakoval v najin pogovor, in ki se je malo prej, preden je bil ujet, povrnil iz dopusta, je rekel, da ni nič kaj zadovoljen s hrano. Na moje vprašanje mi je naš "Curichan" odgovoril, da italijanska pehota posebno dobro napada. Posebno s topništvom se ni nočevati. Neki drugi ujetnik rumunske narodnosti mi je pravil, da se avstrijski vojniki posebno boje takozvani "maek" (zračne mine) in "maek z makaroni," ki v velikem krogu vse ljudi usmrtijo. Ko sem mu pravil o prodiranju Rumunov na Sedmograško, da bi spoznal njegovo mišljenje, se je zelo začudil, in rekel, da se mora počakati, kako da se bodo stvari razvile. Vsi, katerimi sem se pogovarjal, so bili zelo veseli, da so se odtegnili vsaki nadaljni nevarnosti po enoli dvehletnem službovanju v vojni.

Tako poroča poročevalec nekega italijanskega lista, kateri je obiskal ujetniško taborišče na bojni črti.

CENA KRHU JE POSKOCILA.

Pittsburgh, Pa. — Pekovski mojstri naznanjajo, da podirajo kruh za 40 odstotkov. Hlebec, ki je stal 6 centov, bo stal 8c, hlebec za 8c bo stal 12c in hlebec za 12c pa 15c. Neki pek izjavlja, da bo sod moke kmalu stal \$20. To so krasni izgledi za ljudstvo, ki je zdaj ne more izhajati.

KNJIŽEVNOST.

"ČAS", edina slovenska revija v Ameriki, ima sledečo bogato vsebino za april: Vdovino potovanje — Gozd pri jezernu. (Slika) — Lajnar Mikliček. — Afrozin o ženah, ljubezni ter zakonu. A. D. a. — Zadoščenje. (Pesem) Ivan Zorman. — Umetno vrtnarstvo. Portret. (Slika) — Ljudska univerza. — Pri morju. (Slika) — Ali je mogoč vesoljni potop? — Izprehod. (Pesem) Ivan Zorman. — Nekaj o revmatizmu. Dr. F. J. Kern. — Komtesa. (Slika) — Amerikanizacija in Slovenci. — V veselju družbi. (Pesem) Ivan Zorman. — Ali je patrijotizem res nekaj tako neumnega. — Veliki dogodki — veliki sadi. — A. E. I. O. U. — Spomlad na polji. (Slika.)

List je jako zanimiv in polnočen, in ga prav toplo priporočamo vsem ljubiteljem dobrega čitane. Stane za celo leto samo \$2.00, za pol leta \$1.00, in se naroči na "ČAS", 2711 So. Millard ave. Chicago, Ill. za Cleveland in skofio pa na 6033 St. Clair Ave.

(Nadaljevanje iz prve strani)

(Nadaljevanje)

Dne 15. junija 1836 je bila
tava Arkansas sprejeta v U

vladni denar. Posledica tega
je, da se prihodnji bankovci

Unija, začasno ustavi vplačevanje

colni-lda ste njegov po rodu :

Najnižje cene.

CENA \$1.00

CHICAGO, ILLINOIS.

Ravnokatno dopisnice s sliko gl.
urada S. N. P. J. prodajam po
kornad, 6 za 25c, poštnina je vate

Izvrstna prilika za farmarijo!

Poleg več pogozdene, imam tudi za kakih 20 famlij skoro čiste zemlje. Obseje se lahko takoj. Izvanredna prilika za živinorejo. Na 40 akrov treba naplačati le \$200.00 ostanek \$600.00 v 8 letih po 6%. To priliko priporočam vsem, ki mislite na bodočnost, vsem, ki vidite kako se vse draži. Rojaki vzemite kos te zemlje, dokler je čas in zasigurate si lepo dobičkonosno domačijo.

Wm. Brunschmid,
farmer,
Jump River, Wis.

PRODAJAM

BELO VINO SODČEK PO... \$40.00
RUDEČO VINO SODČEK PO... 30.00
TROPIČNO ŽGANJE, GAL. 3.00
Naročila je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico.

Z velepospitovaljem
A. W. EMERICH
vinska trgovina in distilavija španja
16208 St. Clair Ave., Collinwood Sta.
CLEVELAND, OHIO.

Tel. Central 6028.

Lake View Hotel

1155-61 W. 9th St.
poleg Union Depot.
Restaurant, gostilina in sobe za prenočišča.

Se uljudno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 minuti hoda navzgor od Union Depot.

FR. PEKOL, lastnik.

ČAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.
Čas, 2711 S. Millard Ave.
Chicago, Ill.

SALOON
Jožef Belaski in Matonis,
lastnika,
vabita vse vrste Slovence in Slovence na obisk. Vence je sladko, teče prav gladko, pivo in kranjske klobase, delajo kratke namaze.
LINCOLN, ILL.

FRANK ZAJEC.
Saloon in boardinghouse. Se tolo priporoča rojakom v poset. Imam tudi prenočišča za potujoče rojake.

198 — 1 st. Ave., Milwaukee, Wis.
VELIKI SLOVENSKO - ANGLEŠKI
TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angleško pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrhu tega ima knjiga dozdaj največ slov. angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučene angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljence ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
533 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Vojni spomini nemškega vojaka.

Prosto prevel Jože Ambrožič.

(Nadaljevanje.)

Streljanje na vas se je ponavljalo vsaki dan in vedno v večji meri. Vsačani ki so še tu ostali, so bili vsi zaprti v neki skedenj kot vohani. Tu so bili od vojakov zastraženi. Ker se je obstreljevanje ponavljalo ob gotovi uri, je mislil poveljnik, da ima nekdo telefonsko zvezo s sovražnikom. Sli smo se tako daleč, da smo pobrali kazalec raz cerkvene ure, da s pravno ura ni šla, smo videli, da je bil kazalec na štev. šest in takoj na to na peti.

Vohuna, ki je premikal kazalec, nismo našli in ravno tako ne skritega telefona. Da najdemo "pravega" krivca, so zaprli vse vasačane v skedenj. Dobivali so jed kakor vojaki in bili ravno tako vsaki dan sovražnikovi kanonadi izpostavljeni. Dve ženi in neki otrok so bili na ta način že umorjeni, in vendar jih niso premestili. Vsaki dan je gorelo v vasi, in granate so padale sedaj redno ob 8 uri zvečer: štirinajst do šestnajst, nikoli več.

Mislili smo, da top, s katerim streljajo na vas, zvečer pripeljejo naprej, da odda gotovo število strelcov, potem ga pa umaknejo. Ko smo se vrnili iz našega sprehoda v vas, kakor smo imenovali to umikanje na večer iz vasi, smo morali iti v jarko. Tam smo morali opravljati razna dela. Nekega večera smo morali vtrditi neko kmetijo, ki so jo naši vzeli Francozom. Zidali smo podstavke za strojne puške. Bila je precej svetla mesečna noč. V poleg stojičemu vrtu je bilo precej sadnega drevja, med njimi jablana, na kateri je bilo še par jabolok. Na tem drevesu se je obesil neki Francoz, da si je visel precej dni in že smrdel, vseeno so pionirji hoteli imeti jabolka. Splezali so na drevo, potrgali sadje, ne da bi se brigali za obsejena.

V bližini tega poslopja smo rabili v prvi minomete. Narejeni so jako primitivno. Cev iz močne pločevine je pritrjena na železni podstavek. Granata ali šrapnel je treba oskrbeti z vžigalno nitjo in se ga porine v cev. Zada v cev se nabije toliko črnega smodnika, kolikor se ga za gotovo daljavo potrebuje. Tudi ta smodnik se zažge z vžigalno vrvič, ki je pa tako dolga, da se moč lahko umakne, ki jo zažge.

Vžigalna nit mine se zažge z vžigalno nitjo smodnika obenem. Vendar ima prva preračunjeno dolgotrajnost, da se granata razleti, ko zadene ali zgreši cilj. Smodnika se vzame toliko, kolikor ga potrebujejo za daljavo. Daleč več, bliže manj. Pri tem izstrelki ne izleti naravnost, ampak leti v velikem loku. Pri daljavi 400 metrov je treba n. pr. dvigniti cev 45 stopinj, in jo nabasati s petnajstimi grami črnega smodnika.

Pripeti se tudi, da se smodnik ne vžge, vžigalna nit izstrelka, ki je v cevi pa gori na dalje, granata ali šrapnel se razleti in pokonča vse v krogu. Ko smo jih rabili prvič, se nam je to pripetilo. Dvema enoletnikoma in nekemu pionirju, ki so opravljali minomet je trajala stvar predolgo, in mislili so, da je nit vgasnila. Ko so se približali na pet korakov, se je granata razletela v cevi in vse tri težko ranila. Imeli nismo izkušenj, ker ti aparati so že spadali med staro šaro in so se morali umakniti modernim pripravam. Ali strelni jarki so jih zopet poklicali v službo.

Tako smo se morali šele učiti, gospodje častniki so vedeli pa še manj kazati kako naj ravnamo z njimi. Zato so se pri teh aparatih vedno godile nesreče.

Na velike daljave jih nismo mogli rabiti, šeststo metrov je bila že skoraj največja daljava.

Na zalezovalni patrolji.

Poleg dela pri minometu smo morali vsako noč tudi na zalezovalno patroljo. Glavni namen teh zalezovanj je bil, da uničimo sovražne obrambne naprave in nadlegujemo nasprotnikove straže in jim tako odvzamemo počitek.

Za napad ali obrambo smo nosili s seboj ročne granate. Vedno so nam naročili, predno smo stvar podvzeli, če katerega ubijemo, da

ma vzamemo številko njegove čete. Francozi nosijo številko svoje ga polka po večini na rokavu ali kapi. Ako smo katerega "ohladi li," smo mu izrezali številko, ali smo pa kapo in suknjo vzeli s seboj.

To je bila nekaka statistika za nemško vojno poveljništvo, da je lahko izvedelo, katere armade ima sovražnik v boju. Tako so vedeli, kako močne čete ima nasprotnik, če so najboljše, ki se bojujejo z nami. Teh nočnih patrolj smo se bali vsi. Med strelnimi jarki je ležalo sto in sto mrtvih, ki so bili že hudo nagniti. Ležali so skozi mesece in že skoraj segnili v kašo.

Ko smo šli po noči na patroljo, smo lezli po vseh štirih v temi prek teh mrličev, vtaknili smo večkrat roko v močvirnat obraz mrtvega. Ako smo imeli na roki malo prasko, smo bili v nevarnosti, da se zastrupimo. V resnici so tudi umrli trije pionirji in dva pešca od domobranskega polka št. 17. radi zastrupljenja z mrličkim strupom. Pozneje so ustavili te vrste patrolje, ali so jih opravljali samo vojaki, ki niso imeli rane na telesu. To je imelo posledico, da smo si sami delali rane na rokah, da smo bili rešeni patroljnih pohodov.

Cernay-en-Donuviz, naše tabo rišče, je trpelo še vedno pod sovražnim ognjem. Nazadnje je bil že tako močan, da nismo mogli več počivati. Izstrelki težkega kalibra so prodirali v hiše od strehe do kleti. Ko je bilo zopet nekaj vasačnov ubitih v skedenju od granat, so jih odposlali proč. Mi smo morali ostati proti naši volji v vasi. Del naše stotnije je stanoval v velikem kmečkem poslopju, in tudi novodošli so bili tam nastanjeni. Nekega popoldne vsula se je toča granat na vas. Pet jih je padlo v poprej omenjeno poslopje. Vsi ljudje so ležali v njem. Granate so prebile streho in se razletele v nestranskih prostorih. Vse poslopje je bilo razstreljeno, mi smo pa izgubili 17 mrtvih in 28 ranjenih. Še naša poljska kuhinja na dvorišču je bila uničena. Zbežali smo in se zbirali zunaj vasi, ne da bi čakali povelja.

Stotnik je ukazal, da se vrne mo v vas, ker nima še povelja od divizijskega poveljništva, da jo ostavi. Vrnili smo se v svoja stara stanovanja in pasje življenje se je začelo znova. Ponoči smo bili v strelskem jarku in v vedni smrtni nevarnosti, ko smo se v jutro vrnili po težkih urah na stanovanje, zopet nismo mogli misliti na počitek, ker so neprehoma padale granate na različnih mestih v vas. Šeasoma smo se tudi temu privadili, ako je granata prižvižgala, smo vedeli vedno približno, kam je udarila. Po žvižgu smo jih že poznali, če so lahkega ali težkega kalibra. Ko je udarila v tla ali hišo, smo je že poznali po glasu, ako se razleti ali ne.

Ravnatoko natanko se priučil vojak pri vsakdanjih skušnjah, da pozna letalo po ropotu, h kateri narodnosti pripada. Ko se letalo prikaze na obzorju in ga je komaj videti, ve že vojak na fronti, je li nemški ali francoski letalec. Težko je povedati, po čem vojak spozna letalec; ali to spoznanje je menda v človeškem čutu. Ropot motorja in obliki si je vojak zapomnil, in potem ga že menda najbolj izpoznal. Ako je letel francoski letalec prek našega taborišča, so bile ceste takoj prazne. To se ni zgodilo, ker smo se ga bali, ampak smo vedeli, ko odda naznailo, da sledi obstreljevanje. Spraznili smo ceste, da je letalec mislil, da gleda na prazno vas.

Ali ta zvijača je malo pomagala. Vsaki dan je v vasi gorelo, še cerkev, ki je bila sedaj izpremenjena v bolnišnico, je dobila že parkrat bombine pozdrave. (Dalje prihodnjik.)

PRIPOROČILO

Vsem mojih prejšnjim odjemalcem, sploh slovenskemu občinstvu v Pueblo, Colo., priporočam, toplo Louis Lovšina, ki je prevzel mojo krojačnico na 1238 E. Evans Ave., da se pri njem poslužijo za nove obleke in za vsa dela, ki spadajo v krojaško obrt.

John Zbaničnik.

James F. Stepina,
predsednik.
Christian R. Walleck,
I. podpreds.
Emanuel Beranek,
II. podpreds.
Adolph J. Krass,
blagajnik.

Revizorji:
Michael Zimmer,
Emanuel Beranek,
Dr. Anton Binkov,
Abel Davis,
John Fucik,
A. V. Geringer,
John C. Krass,
James F. Stepina,
C. R. Walleck

AMERICAN STATE BANK

1898-27 Blue Island Ave., blino 12-eta ulica.
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitek . . . \$500, 10.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer, vse druge dneve pa do 5½ popoldan.

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošljali bomo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprašajte, ali nam pa pišite za cene.

Večje svote še po nižjih cenah.

Pošljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne.

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko.

Govorimo vse slovanske jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dave." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ke le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslopja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna požreš: kumen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej prične vlagati vaš denar le danes, ampak pazite, da ga nlagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko. Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemamo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitek znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrda

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cena nizka. Slovenske cenike pošljamo zastoj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatino n. pr. ure, verice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam snake, prstane, priviske, broške raznih jedot in sva.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. :: 2303 Professor Ave.
CLEVELAND :: :: OHIO

HOTEL BON AIR

GEORGE A. WILSON
LASTNIK HOTELA BON AIR V CONEMAUGH, PA.

Kot stari znane in prijatelji Slovencev se priporočam za obilni poset. Slovenci ki obiskujejo mojo gostilno, pravijo da je pri meni najboljša postrežba in čistoča. Moje geslo je: Žejnega napojiti, lačnega nasititi.

CONEMAUGH, PA.

NAZNANILO IN OBJAVA.

Naznaniti želimo Slovence in Hrvatoma mesta Ely in okolici, da smo odprli mesnico in grocerijo v novih prostorih. Torej vabim vse Slovence in Hrvate, da pridejo in si ogledajo naše svede blago, v mesnici dobite vsakovrstno slanino, domače kranjske klobase, sploh vse kar želite v jedilni prodajalni pa vse grocerijske svede in prve vrste blaga. Cene so zmerne in preprosti smo, da Vam ne boje žal za denar, ki ga boste potrošili za naše blago, sicer pa mi jamčimo vse naše blago in se vam toplo priporočamo v mnogostevilni obisk. Uljudno se vam še napred zahvalimo za vašo naklonenost. Koval & Son, Ely, Minn.

Tel. Princeton 1944-W

Tel. Wood 753-R.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNSTEL, lastnika
6220 St. Clair Ave., Cleveland, O.
PODRUŽNICA:
15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo moške in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA. ZMERNE CENE.

Se priporoča v obilen obisk vsem rojakom, Slovincem in bratom članom S. N. P. J.

Brata Kunstel.

ROJAKI! --- SLOVENCII! ---

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in drugod priporočam mojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, orodja, peči in vse kar spada v to stroko. V občno zadovoljnost vodim trgovino že nad 13 let, blago razpolagam na željo odjemalcev na vse kraje Združenih držav. Na razpolago največji slovenski pogrebni zavod, avtomobili za šenitovanje in v druge vrste. Telefoni: Ohio State Princeton št. 1381 in Bell Rosedale št. 1881.

POGREBNIK IN TRGOVEC

Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave.
podružnica na 6017-19 St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.

5000 DELAVCEV

moramo preekrbeti s najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primernih cenah. Najlakšeje se se priporoča

SLOVENSKA TVRDKA

JOHN GORNIK

6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

NARODNA IN SPORTNA TRGOVINA

Velika zaloga spodnjega perila za poletje, raznovrstnih srajc, kravati, žepnih robcev, nogavice i. t. d. Posebno se priporoča velika zaloga trdih in mehkih klobukov, kap, vedno naj-novejše vrste in barve.

DAJEMO OPEKE ZA S. N. DOM.

KROJAŠTVO

BELAJ & MOČNIK
6105 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Vaestransko pohvalna postrežba. Najmodernejšo blago od najboljšega pa do najcenejšega vedno v zalogi pri nas.

